

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**
**АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:
ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ**

Інноваційні психолого-педагогічні, лінгвістичні та правові засади аграрної науки
в умовах міжкультурної аграрної комунікації

27-28 вересня 2018 року

Біла Церква
2018

УДК

Редакційна колегія:

Даниленко А.С., академік НААН, д-р екон. наук, ректор університету, голова оргкомітету.

Варченко О.М., професор, д-р екон. наук, проректор з наукової та інноваційної діяльності, заступник голови оргкомітету.

Димань Т.М., професор, д-р с.-г. наук, проректор з освітньої, виховної та міжнародної діяльності.

Борщовецька В.Д., доцент, канд. пед. наук, декан факультету права та лінгвістики.

Качан Л.М., доцент, канд. с.-г. наук, завідуюча відділу аспірантури та докторантур, вчений секретар університету.

Царенко Т.М., доцент, канд. вет. наук, начальник відділу наукової та інноваційної діяльності.

Зубченко В.В., доцент, канд. екон. наук, начальник навчально-методичного відділу моніторингу якості освіти та виховної роботи.

Олешко О.Г., доцент, канд. с.-г. наук, координатор НТТМ університету.

Резнік В.Г., ст. викладач, координатор НТТМ на факультеті права та лінгвістики, напряму «Філологія».

Судика Н.В., відповідальний секретар, начальник редакційно-видавничого відділу.

Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту: Інноваційні психолого-педагогічні, лінгвістичні та правові засади аграрної науки в умовах міжкультурної аграрної комунікації– Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції 27-28 вересня. – Білоцерківський НАУ, 2018. – 46 с.

4. De Bot, Kees. 1995. The bilingual lexicon: modality effects in processing. *Journal of psycholinguistic research* 24: 289-298.

5. Bock, J. 1986. Meaning, sound and syntax: lexical priming in sentence production. *Journal of experimental psychology: learning, memory and cognition* 12: 575-586.

УДК 61:001.4:37

НОСЕНКО М.М., асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНОТВОРЕННЯ У СФЕРІ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНІ ЗА ДОПОМОГОЮ ГРЕКО-ЛАТИНСЬКИХ ПРЕФІКСІВ

У дослідженні акцент поставлено на системному аналізі явища префіксального способу термінотворення та виявлення його закономірностей, що зумовлено високою частотністю використання греко-латинських терміноелементів у ветеринарній термінології.

Ключові слова: термінотворення, греко-латинські префікси, ветеринарна термінологія, латинська мова, терміноелементи.

Оволодіння професією відбувається в процесі послідовного оволодіння професійною мовою, в тому числі і системою спеціальних понять та термінів, які складають її основу. Сучасна ветеринарна термінологія – надзвичайно широка і складна система термінів. Її специфіка полягає у багатовіковому застосуванні латинської мови та давногрецьких терміноелементів. Вивчення латиномовної термінології, безсумнівно, надзвичайно важливе, оскільки саме з її опанування й починається професійна освіта майбутнього ветеринара.

Під час вивчення медичної та ветеринарної термінології на заняттях латинської мови важливе місце відігріє розуміння основних законів термінотворення та значення терміноелементів. У нашому дослідженні ми зосередимося саме на префіксальному способі термінотворення. Префікси не змінюють повністю значення слова, а лише надають йому певний смисловий компонент, що вказує на локалізацію (вище, нище, зверху, ззаду), перебіг у часі, заперечення, тощо.

Оскільки префікси походять від прійменників, їх значення відповідно співпадають. Щоправда деякі префікси набули переносного значення. Як то, у давньогрецького префікса *para* (біля, поруч) розвинулось переносне значення «відхилення, невідповідність». Наприклад, *paranasalis* – навколоносовий, а *paramnesia* має значення «спотворення спогадів, обмани пам'яті», термін *«paratyphus»* є загальною назвою інфекційних хвороб, що характеризуються деякими клінічними проявами, схожими на черевний тиф.

Грецькі та латинські префікси мають широкий спектр застосування у різних підсистемах медичної та біологічної термінології. При цьому в анатомічній номенклатурі переважають латинські префікси, а в патологічній анатомії, фізіології, клінічних дисциплінах – префікси грецького походження.

У цілому відповідно семантиці префікси можна поділити на три групи: із антонімічним значенням, означення сили й інтенсивності ознаки та неповноти ознаки

При утворенні ветеринарних термінів використовуються здебільшого префікси грецького та латинського походження: a-/an-, anti-, de-, dis-/dys-, echo, ecto-, endo-, hyper-, hypo-, ana-, apo- тощо. Слід звернути увагу на те, що деякі префікси з вищенаведеного ряду є синонімічними по відношенню до власне українських префіксів. Так, наприклад, префікс a-/an- є синонімічним до українського префікса без- та вживається на позначення відсутності того, що виражає мотивована основа: arythmia, avitaminosis, тощо.

У термінах, утворених за допомогою префікса ана-, останній означає «порушення, розлад, відновлення»: anabiosis, analgesia, anatoxinum, anaplasia, anamorphosis. Латинський префікс anti- та український проти- є синонімічними і мають предикативне значення боротьби із чим-небудь, захисту від чого-небудь: antitoxinum, протиотрута, протипоказання тощо. В україномовних термінах ці префікси приєднувалися до похідних основ залежно від походження: префікс anti- приєднувався переважно до основ іншомовного походження, префікс проти- до власномовних основ. Із часом ця відмінність нівелювалася, що спричинило виникнення термінів-варіантів з використанням обох префіксів у семантично еквівалентних термінах. На сучасному етапі в українській мові переважно використовують форми із префіксом проти-, який уживають також із основами іншомовного походження: антивірусний – противірусний, антиотрута – протиотрута тощо.

На позначення відсутності чогось при деривації медичних термінів вживається префікс de-, який має варіативні значення протилежності та застосовується: а) на позначення ліквідації, знищення: decorticatio, demarcatio, defecatio, desinfectio; б) на позначення порушення, розладу (аналогічне значення в синонімічному префіксі дез-: degeneratio, decompressio, dehydratatio, deformatio тощо). Також зі значенням порушення, розладу вживається префікс dys-: dysuria, dyskinesia, dysmenorrhoea, dyspepsia, dysplasia, dyspnoe, dystonia, dysphagia, dysfunctio.

Аналіз медичних і ветеринарних термінів свідчить про те, що префікси echo/ecto-, epi- називають способи поширення, розміщення на поверхні того, що названо основою: exostosis, ectomia, epigastrum, epiglottis, epidermis, epicardium, epiphysis тощо. Префікс endo- вказує на поширення чогось усередині того, що мотивовано похідною основою: endocardium, endometrium, endoscopia, endometritis, endoplasma тощо. Можна зазначити, що ця група префіксів виражає антонімічні відношення, що ґрунтуються на внутрішніх та зовнішніх ознаках понять. Характерною рисою наведених префіксів є те, що вони приєднуються виключно до основ іншомовного походження, тобто латинського або грецького.

Префікс extra- у медичній термінології, на відміну від загальновживаної мови, де він виражає найвищу якість, вживають на означення перебування поза межами того, що названо твірною основою: extractio, extraabdominalis, extracardialis тощо. Для позначення розташування або введення чогось у межах того, що називає похідна основа, уживається префікс intra-: intraarticularis, intravenousus, intravitalis, intradermalis.

Зібраний матеріал дозволяє констатувати, що для позначення відхилення, відокремлення, завершення, втрати вживається префікс apo-: aponeurosis, apophysis.

Префікс *hypo-* у медичній термінології є багатозначним та вживається на позначення: а) розміщення, знаходження відносно того, що названо твірною основою: *hypoblastus*, *hypothalamus*, *hypophysis* тощо; б) порушення, розладу, зниження того, що названо твірною основою: *hypobiosis*, *hypodynamia*, *hypoplasia*, *hyposecretio*, *hypotonia*, *hypotrophia*. Префікс *hyper-*, у медичному термінотворенні вживається на позначення найвищого ступеня виявлення кількісної та якісної ознаки, що названа мотиваційною основою: *hyperaemia*, *hypernephroma*, *hyperplasia*, *hypersalivatio*, *hypersecretio*, *hypertensio*, *hyperthermia*, *hypertonia*, *hypertrophia*, *hyperfunctio* тощо.

Отже, аналіз вживання вищезазначених дериваційних компонентів дозволяє стверджувати, що вивчення особливостей термінотворення та значень геколатинських терміноелементів медичної і ветеринарної термінології на заняттях латинської мови забезпечить швидке розуміння студентами медичної термінології і правильне їх вживання у мовленні.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Дерев'янченко Н.В. Латинська мова та медична термінологія / Н.В. Дерев'янченко // Харківський національний медичний університет. – Харків: ХНМУ, 2016. – 58 с.
2. Місник Н.В. Композити в системі номінативних засобів медичної термінології / Н.В. Місник // Південний архів. Філологічні науки: Зб. наук. праць. – Херсон: Айлант, 2002. – Вип. XIV. – С. 219–222.
3. Перхач Р.-Ю. Т. Транстермінологізація як явище неосемантизації лексики в інструкціях до медичних препаратів / Р.-Ю. Т. Перхач //Актуальні проблеми прикладної лінгвістики. – Одеса: Букаєв В. В., 2014. – Вип.1. – С.94- 98.

УДК 81'255, 2:6

ІГНАТЕНКО В.Д., асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

СУЧASNІ TEНDENЦII ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ПЕРЕКЛАДУ

Тези присвячені проблемі підготовки перекладачів у вищих навчальних закладах в умовах сьогодення. Результати дослідження базуються на основі проведеного анкетування фахівців з перекладу. Проаналізована сучасна ситуація підготовки спеціалістів з даного профілю вказує на необхідність включити анатативний та реферативний види письмового перекладу наукового-технічних текстів аграрного профілю до змісту навчання перекладачів відповідно до соціального замовлення.

Ключові слова: перекладач, анатативний і реферативний переклад, науково-технічний текст, аграрна тематика

Нескінченна різноманітність сучасного світу передається за допомогою сучасних засобів інформації у відчуттях та інтерпретаціях численних учасників єдиного міжнародного інформаційного простору, у центрі якого в ролі медіатора постає перекладач. За таких тенденцій життя роль перекладу значно зростає як засобу комунікації та підтримки економічних, суспільно-політичних, наукових, культурно-естетичних та інших відносин між народами.

На сьогодні підготовка перекладачів у вищих закладах освіти України динамічно розвивається. Збільшення обсягу і диверсифікація вимог до перекладу

ЗМІСТ

Борщовецька В.Д. Сучасні вимоги перекладацького ринку праці: виклики, пропозиції, рекомендації, перспективи	3
Безвін Ю.Г. Навчання англійської мови студентів аграрних спеціальностей на матеріалі англомовних статей-новин	5
Пилипенко І.О. Соматичні фразеологічні одиниці (СФО) англійської мови, які включають особистісні характеристики людини	7
Столбецька С.Б. Перекладач як посередник між мовами й культурами	8
Tarasiuk A. Stylistic peculiarities of complex-compound sentences in Jane Austen's prose and their rendering in Ukrainian translations	10
Демченко Н.С. Вербалізація концепту «Rain» в фразеологічному та пареміологічному фондах англійської мови	13
Береговенко Н.С. Синонімічні та стилістичні особливості англійських параметричних прикметників, що входять до Мікрополя на позначення великого загального розміру	16
Denysenko I. Structure and functions of inversion in J. Tolkien's novel-tales «The hobbit, or there and back again»	18
Велика К.І. Інноваційні освітні технології навчання іноземної мови у вищій школі студентів напряму підготовки «Агрономія»	21
Карпенко С.Д. Можливості використання зразків українських народних казок із збірників О.Афанасьєва	23
Marchuk V.V. Motivational influence of value orientations on the human consciousness	25
Рейда О.А. Необхідність використання автентичних відеоматеріалів на заняттях з іноземної мови для студентів-біотехнологів	27
Резнік В.Г., Лобачова С.В., Сутність та шляхи посилення мотивації до вивчення німецької мови у студентів вищих закладів освіти	29
Ткаченко О.В. Професійно-педагогічна підготовка магістра-аграрія – важливе питання вищої аграрної освіти	32
Погоріла С.Г., Тимчук І.М. Психолого-педагогічна насиченість змісту професійно-педагогічної підготовки магістрів з економіки і підприємництва	34
Щаслива Н.С. Формування соціокультурної компетенції студентів як запоруки успішної міжкультурної комунікації	37
Гетьмант. Є., Consecutive translation training as an alternative form of classes with the students-philologists on the third year of studying	39
Носенко М.М. Особливості термінотворення у сфері ветеринарної медицини за допомогою греко-латинських префіксів	41
Ігнатенко В.Д. Сучасні тенденції підготовки фахівців з перекладу	43
Стрілецька С.В. Повторення як лексико-семантичний засіб забезпечення когезії між реченнями у текстах різних функціональних стилів мови	45